

Information från kommittémötet för gemensamma marknadsfrågor den 26-27 april 2016

Sammanfattning: Beslut fattades om nya förordningar för licenser och för intervention och privat lagring (minsta lagringskapacitet blev 10 000 ton). Diskussionen om regelverket kring tullkvoter fortsatte. Arbetet med regelverket för handelsnormer startar först efter sommaren.

1. Röstning om kommissionens förslag till genomförandeförordning för licenser

Efter ca två års arbete med att förenkla och harmonisera reglerna för import- och exportlicenser röstades en ny förordning igenom på mötet. Detta innebär bland annat att produkter med licenskrav minskar med 60 procent i ett första steg och ytterligare 20 procentenheter den 30 september 2017. Förordningen ska tillämpas först 3 månader efter dagen för ikraftträdandet.

Ett medlemsland röstade mot förslaget eftersom det ansågs nödvändigt att bland annat behålla licenskravet för spannmål och socker. Ett medlemsland avstod av samma orsak. Övriga medlemsländer röstade för förslaget.

En delegerad förordning avseende tillämpningsregler för licenser ska också beslutas men detta görs utan röstningsförändret, d.v.s. beslut fattas ensamt av kommissionen. Denna förordning var inte uppe för diskussion på mötet.

2. Röstning om kommissionens förslag till genomförandeförordning för intervention och privat lagring

Reglerna för offentlig intervention (uppköp av överskott för lagring i offentlig regi) och privat lagring (stöd för lagring av produkter i företagets regi) har också diskuterats under ca två års tid. Inom detta område har det varit något svårare att komma överens eftersom strukturen inom produktsektorerna i olika medlemsländer skiljer sig ganska mycket åt. En klar skiljelinje har gått mellan stora och små producentländer när det gäller lagringskapaciteter i samband intervention. Kommissionen har haft en uppfattning om att förenkla och harmonisera reglerna samt göra regelverket mer effektivt. Det sistnämnda har bland annat inneburit att reglerna för möjligheten till intervention riskerar att premiera länder med hög lagringskapacitet och som har lagren lämpligt placerade för t.ex. export. Detta har dock ansetts som rimligt av kommissionen eftersom inlagring av stora överskott i större producentländer även gynnar (priseffekt) mindre producentländer inom EU. Medlemsländer med låg lagringskapacitet har dock menat att en sådan regelutformning är alltför diskriminerande. Detta upprepades av ett flertal mindre medlemsländer på mötet varför kommissionen presenterade ett kompromissförslag. Jämfört med dagens situation kommer kravet på minsta lagringskapacitet för spannmål till intervention successivt

öka från 5 000 ton till 10 000 ton (fr.o.m. 2018/19) för de mindre producentländerna och från 5 000 ton till 15 000 ton för de större länderna. Tidigare förslag från kommissionen var en minsta kapacitet på 20 000 ton för alla medlemsländer. När det gällde intervention av skummjörkspulver och smör så kommer minsta lagringskapacitet att successivt höjas från 400 ton till 800 ton (fr.o.m. 2018). För mejerisektorn ansågs detta vara viktigt eftersom det annars skulle försvåra interventionsmöjligheten under rådande krissituation. Andra ändringar som gjordes på mötet var att minsta kvantitet för inlagring av smör och skummjörkspulver fastställdes till 30 ton (tidigare förslag var 40 ton).

Fyra medlemsländer röstade mot förslaget på grund av att kravet på minsta lagringskapacitet var fortfarande för högt, att fastställande av lagringskapacitet istället skulle bestämmas av medlemsländerna själva, att även anbudskvantiteten för intervention var för höga samt att kvalitetsbetalningen för inlagring av nötkött har förändrats till det sämre för producenterna.

Tre medlemsländer avstod på grund av för hög lagringskapacitet, för låg transportkostnadsersättning och för höga anbudskvantiteter för skummjörkspulver.

Övriga medlemsländer röstade för förslaget, vilket innebar att förslaget antogs av kommittén. Förordningen ska tillämpas fr.o.m. 1 oktober 2016 förutom när det gäller avdrag/tillägg för proteinhalten i vete i samband med intervention som ska gälla från och med 1 den juli 2017.

En delegerad förordning avseende tillämpningsregler för intervention och privat lagring ska också beslutas men detta görs utan röstningsförändring, d.v.s. beslut fattas ensamt av kommissionen. Denna förordning var inte uppe för diskussion på mötet.

3. Rapportering av pris- och produktionsuppgifter (ISAMM) mm

Kommissionen redogjorde kortfattat för det pågående arbetet med att effektivisera medlemsländernas rapportering av priser och produktionsuppgifter. Rapporteringen sker via det elektroniska rapporteringssystemet (ISAMM) som har för ett antal olika produkter både pris- och produktionsnotifieringar. Kommissionen påpekade att även om kommittén för horisontella frågor är ansvarig kommitté för detta harmoniseringsarbete så ska redan påbörjat arbete för socker fortsätta berörd kommitté.

I förenklingssyfte informerade kommissionen om att rapportering inom ISAMM när det gäller exportbidrag behöver inte längre göras. Om ingen rapportering sker kommer systemet att automatiskt generera en nollrapport. Berörda förordningar är 817/2010, 612/2009 samt 1276/2008.

Kommissionen redovisade nya möjligheter att i ISAMM rapportera uppgifter avseende erkända producent- och branschorganisationer samt huruvida reglerna har utvidgats till att även gälla för andra aktörer. Detta var mest vanligt i Frankrike och särskilt inom områdena vin, cider, sprit samt frukt och grönt.

4. Tullkvoter – förändring av regelverket

Diskussionen om nästa större regelverk, importtullkvoter (TRQ), som ska förenklas och harmoniseras fortsatte på mötet. En artikelvis genomgång av ett nytt fyrfältsdokument som anger förslag på vilka regler som ska ingå i en genomförande-

respektive delegerad förordning presenterades. Nuvarande kommissionsförordning om tullkvoterna (1301/06), rådets förordning om den gemensamma marknadsordningen (1308/13) samt rådets förordning om förvaltning/övervakning mm (1306/2013) är utgångspunkt för harmoniseringen. Flera medlemsländer har redan kommenterat arbetsdokumentet men eftersom det är ett levande dokument förväntar sig kommissionen mer input ifrån medlemsländerna så att arbetet kan gå framåt. I huvudsak handlade diskussionen om följande:

- Hitta ett bästa system för TRQ som är överutnyttjade där problem finns med skalbolag som bildas enkom för att kunna ta del av volymer från TRQ med hög kvotränta. Kommissionen skissar på två olika alternativ; ett alternativ går ut på att företagen måste, på olika sätt, styrka att ansökande företag är ett ”riktigt företag”, vilket även ska kontrolleras av medlemsländerna, medan det andra alternativet går ut på att endast traditionella importörer kan erhålla importrättigheter som därefter kan omvandlas till importlicenser för respektive TRQ (alternativet är inspirerat av befintlig TRQ inom nötköttssektorn).

I den efterföljande diskussionen påpekade flera MS att alternativ 1 är ett ”administrativt monster”, vilket även kommissionen höll med om men menade att det måste ha denna inriktning för att förhindra missbruk av TRQ, allt i linje med olika EU-domar som finns inom området. Vissa MS påpekade vidare att det i praktiken nästan är omöjligt att leda i bevis om ett företag är ett skalbolag eller inte samt att rättstvisterna blir väldigt långa

Gällande det andra förslaget så ansåg vissa MS, att detta var ett för stängt system som bara gynnar redan befintliga importörer som får del av kvoträntan. Kommissionen menade dock att det inte var helt stängt utan att andra importörer kunde kvalificera sig för import inom relevant TRQ genom att importera samma vara på vanligt sätt, d.v.s. med tull. Kommissionen var medveten om att detta var ett dyrare sätt att kvalificera sig. Systemet har stora fördelar vad gäller att förhindra missbruk av TRQ och att administrationen är förhållandevis liten.

Arbetshypotesen är enligt kommissionen att jobba vidare med alternativ 2. Kommissionen var dock öppen för alternativa förslag från medlemsländerna men menade samtidigt att dessa måste leda till att problemet med skalbolag elimineras. Kommissionen var dock fullt medveten om att det finns legitima moder- och dotterbolagskonstellationer som inte skapar några problem. Kommissionen skulle återkomma med en lista över TRQ där det finns problem överutnyttjande. Det finns vidare vissa TRQ där reglerna är knutna till internationella avtal som innebär att inget av ovanstående administrationstyp kan tillämpas.

- Underutnyttjade kvoter ska föras över till tullen och administreras med hjälp av först till kvarn metoden. Kommissionen vidhåller att kvoter som inte utnyttjats med mer än 65 procent ska i ett första skede överföras (handlar om ett 40-tal kvoter, lista ska presenteras på nästa möte). Föranledde ingen större diskussion bland MS på mötet.

- Viss diskussion avseende vilken periodicitet som ska gälla för ansökningar inom TRQ fördes. Arbetshypotesen är en harmonisering som innebär månadsvisa ansökningar, medlemsländerna bör inventera vilka kvoter detta är lämpligt för. Vissa MS ville behålla den veckovisa ansökningsmöjligheten för spannmål eftersom detta fungerade bra.

5. Övriga frågor

Kommissionen informerade om följande:

- I den gemensamma marknadsordningen finns en möjlighet att erkända PO för olivolja, nötkött, spannmål, oljeväxter och proteingrödor förhandlar leveransavtal för sina medlemmars räkning förutsatt att volymen inte överstiger 15 - 20 procent av landets produktion av berörd produkt. Det är upptill kommissionen att fastställa dessa produktionsuppgifter. Kommissionen redogjorde för hur denna beräkning har genomförts för spannmål. Uppgifterna publiceras på CIRABC.
- Marknadsordningen möjliggör även att varje leverans av jordbruksprodukter (exkl. mjölk och socker) måste omfattas av skriftliga kontrakt. Kommissionen redogjorde att detta används i Spanien, Polen, Italien och i Slovenien.
- Information om kommissionens arbete med att stärka producentens roll i livsmedelskedjan. Kommissionen redovisade ett sammanfattande dokument av vilka åtgärder som finns att tillgå inom marknadsordningen när det gäller producentens roll. Åtgärderna var i huvudsak kopplade till reglerna för PO.
- En studie avseende branschorganisationer i EU kommer snart att presenteras. Studien ska försöka svara på frågan om branschorganisationerna hjälper till att stärka producentens roll i livsmedelskedjan. Det finns ca 118 BO i EU varav 67 i Frankrike och 22 i Spanien.

Från medlemsländerna togs följande upp:

- På fråga om vad som händer efter 1 maj i år då T5 dokumentet försvinner svarade kommissionen att denna bara kan användas för interna syften inom ett land, om det istället rör sig om intrahandel så ska den inte användas, T5 är ersatt av ett elektroniskt system (tullen).
- På fråga om det fortsatta arbetet med handelsnormer svarade kommissionen att inget nytt arbetsdokument var att vänta förrän efter sommaren.

Nästa kommittémöte planeras till den 25 maj.